



Viden om Norden

Nr. 4-2022 - 22. marts

Udarbejdet og udgivet af
Foreningen Norden, Mariagerfjord

<https://mariagerfjord.foreningen-norden.dk/>

Nordens Dag - onsdag den 23. marts

Nordens Dag, dagen hvor den nordiske 'grundlov' blev underskrevet i Helsingfors, fylder 60 år

Nordens Dag er på onsdag, den 23. marts.

I år er dagen ovenikøbet rund, idet den nordiske 'grundlov', Helsingforsaftalen, blev underskrevet for nøjagtig 60 år siden på onsdag.

Dagen fejres mange steder – også i Foreningen Norden.

Noget for jer?

Det skriver redaktør Esben Ørberg, Foreningen Norden, i en nyhed på foreningens hjemmeside fredag den 18. marts. Han tilføjer:

Vores norske søsterorganisation har udgivet en rigtig fin inspirations- og viden-side om den store dag.

Den norske side bliver gengivet på side 2 - 3. Den rummer en del links til mere viden om Nordens Dag.

Nordisk musikrejse med Egmosse

Nordisk musikrejse med Egmosse er en video, som blev skabt til Nordens Dag i 2021.

Willy Egmosse satte sig til klaveret og fremtryllede en musikalsk nordisk middag med otte retter – et musikstykke fra hvert land i Norden.

Hans kone Emma lagde mange flotte fotos fra de otte lande på som supplement til musikken.

Videoen var klar til Nordisk Gæstebud 23. marts 2021, og blev nævnt i **Viden om Norden** for et år siden.

Den video er i høj grad værd at gentage.

Nordisk musikrejse med Egmosse kan ses [HER](#).

Spring eventuelst over annoncen før videoen.

Helsingforsaftalen

Samarbejdsoverenskomst mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige (Helsingforsaftalen).

Overenskomsten undertegnedes den 23. marts 1962 og trådte i kraft den 1. juli samme år.

Den oprindelige tekst er ændret ved overenskomster, som undertegnedes den 13. februar 1971, den 11. marts 1974, den 15. juni 1983, den 6. maj 1985, den 21. august 1991, den 18. marts 1993 og den 29. september 1995. De seneste ændringer trådte i kraft den 2. januar 1996.

Se aftalen på 16 sider pdf [HER](#).

Samtale om Norden

Norden er vigtigere end nogensinde lød temaet for en rundbordssamtale mellem ambassadører i Oslo fra de øvrige nordiske lande samt formanden for Foreningen Norden i Norge på Nordens Dag i fjor - 23. marts 2021.

Samtalen varer 42 minutter, og en video fra samtalen kan ses på facebook - [HER](#).



De nordiske flag. (Foto hentet fra Foreningen Nordens Facebook-side, hvor billedet er brukt 18/3 2022).

Derfor bør du fejre Nordens dag

Visste du at Nordens “grunnlov” ble undertegnet 23. mars 1962? I år feirer vi 60 år med nordisk samarbeid og det gir deg en rekke goder du kanskje ikke tenker over.

Lær mer om hva et nordisk samarbeid er, hva Nordens dag er og hvorfor du bør delta i feiringen!

Af Karen-Johanne Lien Arnesen

Hvert år den 23. mars feires Nordens dag.

Hva er det? Hvorfor kommer det fra?

Hvorfor feires det?

Og hva betyr det for deg?

Dette er noen av spørsmålene vi ofte hører i forbindelse med Nordens dag.

Hvis du har stilt deg selv noen av disse spørsmålene, da bør du lese videre.

I denne artikkelen finner du:

- ★ Hva Nordens dag er
- ★ Hva Helsingforsavtalen er
- ★ Hvorfor du bør feire Nordens dag
- ★ Tips til din feiring!

Hva er Nordens dag?

Nordens dag omtales ofte som Nordens grunnlovsdag.

Denne dagen er felles for hele Norden; Danmark, Finland, Færøyene, Grønland, Island, Norge, Sverige og Åland.

Målet med dagen er å løfte frem det nordiske samarbeidet og fellesskapet.

Det er nemlig sånn at vi har mye til felles med de andre i vårt lille nordiske nabolag.

Vi deler kultur **og vi deler språk.**

I Finland lærer barn svensk på skolen og på Færøyene, Grønland og Island lærer de fleste barn dansk på skolen.

(fortsættes side 3)

Denne artikkel er hentet via link til:

<https://www.norden.no/artikler/derfor-bor-du-feire-nordens-dag>

Dette link finnes i nyhet om Nordens Dag på Foreningens Nordens hjemmeside den 18. mars

Derfor bør du fejre Nordens dag

(fortsat fra side 2)

Maria Aasmundtveit (22) hadde sommerjobb på Færøyene og ble overrasket da hun oppdaget at hun slett ikke trengte å kommunisere med beboerne på engelsk.

(Artiklen handler om Nordjobb)

- Jeg trodde jeg måtte snakke engelsk med folk på Færøyene, og arbeidsgiver hadde selv kommunisert med meg på engelsk, fordi han ikke visste hvor likt norsk og dansk er.

- Det ble en gledelig overraskelse da jeg oppdaget at færøysk slett ikke er for vanskelig å forstå og at absolutt alle færøyinger snakker dansk, forteller Maria i etterkant av hennes opphold i Tórshavn.

Vi har mer til felles enn det vi kanskje tror.

Historien bak

- Helsingforsavtalen

Det er ikke uten grunn at vi kaller Nordens dag for Nordens grunnlovsdag.

Det hele bunner nemlig ut i en avtale, litt som en grunnlov.

Som du antakelig har gjettet deg til av overskriften her er avtalen vi snakker om "**Helsingforsavtalen**".

I korte trekk er dette en samarbeidsavtale mellom de nordiske landene. Avtalen ble undertegnet 23. mars 1962 - hele 60 år siden i år! Men hvilke fordeler har egentlig et slikt samarbeid for deg?

Politiske samarbeid og avtaler har en tendens til foregå i kulissene. De har stor innvirkning på ditt liv, bare at du ikke alltid ser det.

Helsingforsavtalen og det nordiske samarbeid faller innenfor denne kategorien.

Uavhengig av om du er født før eller etter 1962, så begynner det å bli lenge siden tiden før 1962. Det er lett å ta for gitt noe som "alltid" har vært der.

Noen av fordelene av Helsingforsavtalen:

★ **Utdannelse** - sikrer tilgang til høyere utdanning og tilgang til sosiale goder ved opphold i et annet nordisk land. Ifølge Helsingforsavtalen skal borgere i øvrige nordiske land behandles likt med landets egne borgere ved utforming av lover og regler.

★ **Arbeidsmarked** - Vi har et felles nordisk arbeidsmarked, som ifølge avtalen skal bevares og videreutvikles.

★ **Språk og kultur** - Danmarks, Finlands, Islands, Norges og Sveriges regjeringer er enige om at undervisningen **i skolen skal omfatte kunnskap om språk, kultur og alminnelige samfunnsforhold** i øvrige nordiske land.

I tillegg til dette samarbeider vi på områder som transport og miljø med mer.

Hvorfor du bør feire Nordens dag

Rundt om i Norden feires Nordens dag. Ikke like vidspredt som mange andre festdager, men vel så viktig.

For noen feires det kanskje hjemme, med nordiske flagg og mat. Selv om hvermannen i de norske hjem kanskje lar dagen gå umerket forbi.

Enkelte kulturinstitusjoner løfter frem dagen - og da går gjerne i å vise hva nordisk kultur har å by på.

I år arrangerer blant annet Ås kommune en festlig dag for hele familien, hvor det er mulig å oppleve alt fra nordisk fortellerkunst og film til språkkafé og musikk. Som de selv sier - alt med en nordisk vri. **Se HER.**

Det er med andre ord mye morsomt man kan være med på 23. mars, men hvorfor er det viktig at du deltar på feiring?

Svaret er ganske enkelt - **synlighet**.

- Det er for sent den dagen du ikke kan studere i naboland, du må vise pass hver eneste gang du krysser en grense i Norden eller dine barn ikke får lære om nabolandene på skolen, sier **Tone Willhelmsen Trøen**, leder i Foreningen Norden i Norge.

Ved å delta i feiringen sender vi signaler om at vi er stolte over og interessert i å videreføre nordisk samarbeid og beholde godene i lang tid fremover. Og kanskje er det i år viktigere enn noen gang å vise at vi står sterkt sammen?

Din feiring

Det er ikke alltid så lett å vite hvordan du skal feire noe du ikke har feiret før. Derfor har vi laget en oversikt over hva du kan gjøre og hvordan du kan vise din støtte til det nordiske samarbeid 23. mars.

★ **Send en hilsen** til våre nordiske naboer. Kanskje har du venner eller bekjente i et av de nordiske landene? Send en hilsen og gratulér med Nordens dag!

★ **Flagg med nordiske flagg**. Vi flagger nok mest med det norske flagget her til lands - men på Nordens dag oppfordrer vi til å flagge med andre nordiske flagg! Løft frem fellesskapet og gjør dagen synlig for dine naboer.

★ **Lag nordisk mat**. Det er vel ingen fest uten et festmåltid? Hvis du er enig, da anbefaler vi at du serverer en god nordisk trerett. Sammen med Foreningen Norden Danmark, Sverige, Island, Finland, Færøyene, Åland og Nordens Institutt på Grønland har vi laget en trerettens meny med nordiske retter. **Her kan du se hvilke retter vi anbefaler, samt få oppskrift og fremgangsmåte!**

★ **Spre budskapet!** Ved å spre budskapet om Nordens dag viktigheten av Helsingforsavtalen og nordisk samarbeid til de rundt deg, bidrar du til at vi får beholde de godene vi har i dag. På sikt vil din støtte bidra til et styrket samarbeid.

Foreningen Norden i Norge tilbyder nye medlemmer en reise til København.

Det nordiske samarbejde + Foreningerne Norden

Viden om Norden bringer nyheder om det nordiske samarbejde, om Foreningerne Nordens Forbund - FNF - samt om Foreningen Norden - herunder en del links til yderligere nyheder.

Nyheder og informationer m.m. om det nordiske samarbejde i **Nordisk Ministerråd** og **Nordisk Råd** - kan hentes på: <https://www.norden.org/da>

Nyheder og informationer om FNF kan hentes på: <https://www.ffnorden.org/>

Nyheder og informationer om Foreningen Norden kan hentes på: <https://foreningen-norden.dk/>
Både her og andre steder i dette nyhedsbrev viser den blå farve, at du kan klikke dig videre til flere oplysninger.

Nordisk Samarbejde – dvs Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd har i perioden 11- marts 2022 - 21. marts offentliggjort 8 nyheder. Hver nyhed omfatter tekst og billeder samt ofte henvisning til yderligere informationer. Det kan hentes på hjemmesiden: <https://www.norden.org/da>

De 8 seneste nyheder er:

14.03.2022: Håndbog skal stoppe sexchikane inden for retsvæsenet.

14.03.2022: Alle Nordisk ministerråds aktiviteter i Rusland skal stanses.

15.03.2022: Nyt Nordisk Migrant Ekspert Forum.

16.03.2022: Sådan skal den grønne omstilling i Norden ligestilles.

17.03.2022: Grænsehindringsrådets appel til Sverige: Indfør ikke ny id-kontrol.

18.03.2022: Fira Nordens dag och få reda på tillståndet i ditt land efter pandemin. Nyheden rummer links til fem direkte udsenderlser på Norden Dag - onsdag den 23. marts.

21.03.2022: Pandemin blev Gränshinderrådets största utmaning.

21.03.2022: Ungdommens Nordiske Råd ønsker Ungeklimaråd i hele Norden.

Nordisk Ministerråd Planer og budget 2022

Nordisk Ministerråd - Planer og budget 2022 er offentliggjort 19. marts på Nordisk Samarbejde, der ved offentliggørelsen skriver:

Visionen om at Norden skal blive verdens mest bæredygtige og integrerede region udstikker prioriteringerne for Nordisk Ministerråds arbejde i de kommende år.

Vi skal levere indspil til politik og løsninger for at gøre Norden til en foregangsregion, når det gælder

grøn omstilling, social bæredygtighed og konkurrenceevne.

De planer og budgetter, der heri præsenteres for 2022, indgår i det mere langsigtede budgetperspektiv, som Nordisk Ministerråd nu for andet år arbejder med, og som strækker sig frem til 2024.

Mellem 2021 og 2024 indfases en ambitiøs omfordeling af midler mellem sektorerne med henblik på at gennemføre de 12 visionsmål. Læs meget mere ved at klikke **HER** og følge Read online.

Livestreaming fra resten af Nordisk Råds temasessionen i Malmø 21. og 22. marts kan ses **HER.**
